

הכונס פרק ששי בבא קמא

מסורת
השרים

שמיין בית סאה בלוחה שדה - פי' בקונטרס (בריש פירקין) שאם אכלה ערוגה אחת שמין אותה אגב בית סאה כמה היתה יפה קודם שאכלה ממנה וכמה היא יפה עכשיו **קמא** לר"י דאי אבית סאה קאי ה"ל למימר כמה היה יפה וכמה הוא יפה בלשון זכר **ועתה** דקבעי בגמ' ה"י שיימינ' הלא פירשה יפה משנתנו שמין ערוגה בבית סאה, ומה שפ"ה בגמ' ה"י שיימינ' דבית סאה בלחמי נפשה לא שיימינ' דמכושין ליה למיזק דקרחת ערוגה של קב או קביים חשובה לפי דמיו אלא שמין ס' סאה ורוחין כמה דמיס מניעים לבית סאה או ורוחין ושמין כמה נפחתה בשביל ערוגה **ועתה** דהיך מלטי שמי שזמות הללו דבקרא לא כתיב אלא "בשדה אחת" שממין מה שהיזק אגב שדה אחרת ומן המשנה לא משמע כלל **ועתה** דלמ"ד בגמ' קלח בששים קלחם כלומר בששים שיעורים כמותו אמרי נקט במתניתין "בית סאה" **ועתה** קשה דפריך בגמרא לכולהו אמוראי מהא דתניא "אכלה קב או קביים ורוחין אותה כאלו היא ערוגה קטנה ומשמרין אותה" מאי לא כפני שמשערין אותה בבית סאה? (א) ונראה לפרש "דשמין בית סאה" דתני הייט שמנתין ערוגה שמין בלוחה שדה כדקתני סופא במילתא דר"ס אס סאה סאה אס סאה סאה סאה ולי שאל פי' משנתנו כמה שמין אותה אלא שבחמה שדה שמין אותה מפרש בגמרא ה"י שיימינ' ומפרש ר' יוסף **בר תנאי** סאה בששים סאה בין אכלה פחות בין אכלה סאה בששים ומסלם לפי האשכול **ועתה** אמר קלח בששים קלחם כלומר בעולם מה שאכלה בששים שיעורין כמותו **בר תנאי** אומר תריק בששים שיעורין תריקין ובין אכלה פחות או יותר משלם לפי תשובו, ולר"י ינאי משבית יותר מוזיק מל"י יוסף בר תנאי דקרתה תריק אינה ניכרת בששים סאה כמו קרתת סאה בס' סאה כדלמר רב פפא דלין שמין טור בס' טריס מפני שפונם מוזיק ואת' דקתני במתניתין "בית סאה בלוחה שדה" לרבי ינאי כלל לשיעורא נקטינן שאין משערין זו כלל אלא בתריק משערין ונראה לר"י דפי משערין למר בתריק ולמר בסאה לאו בבית סאה זרע קאמר דהוי ל' על ל' דלין דומה שדברה משנתנו בזה דבבבמה אחת איירי ומאי אכלה כל זה אלא בסאה פירות קאמר דמשערין דקתני אס סאה סאה ולין לתמוה על לשון בית סאה דקתני במתניתין דכיון שהפירות מחוברים לקרקע שייך לקרות לסאה פירות האכלל בית סאה והא דפריך בגמרא אכרייתא האי ולא בית טור ולא טור מצני ליה הייט משום דבדישא קתני קב ובסופא בית טור ומיהו אי היה מפרשין דבבית סאה זרע קאמר כגון ל' על ל' אי ניחא טפי אפי' דגמרא נקט לכולהו בלא בית דקאמר סאה תריק קב וטור אין להפקידו דלפעמים קרי נמי לבית טור זרע טור סהם כדאשכחן בפרק המקבל (נ"ג ע"ד ק"ה) נותן ארבעה קבין לטור ומסיק דארבעה קבין לטור זרע קאמר :

ולאסמורין בגוה: תיקו: כיצד משלמת מה שהיזקה וכו': מצה"ס: אמר רב מתנה דאמר קרא ובער בשדה אחר* מלמד ששמין על גב שדה אחר הא ובער בשדה אחר* מבועי ליה לאפוקי רה"י א"כ לכתוב חמנא ובער בשדה חבירו* א"כ שדה אחד מאי בשדה אחר* ששמין על גב שדה אחר ואימא כוליה להכי הוא דאתא לאפוקי רה"י מנלן: אם כן לכתביה רחמנא גבי תשלומין מימב שדהו ומימב כרמו ישלם בשדה אחר ליל דכתביה רחמנא גבי ובער* ש"מ תרתי ה"כ שיימינן א"ד יוסף בר תנאי* סאה בששים סאה ב' ינאי אמר **הריב** בששים תריקים **הוקבה** אמר יקלח בששים קלחים מיתניב אכלה קב או קביים אין אומרים תשלם דמיהן אלא רואין אותה כאלו היא ערוגה קטנה ומשמרין אותה מאי לאו בפני עצמה: לא בששים; ת"ר אין שמין קב מפני שמשביתו ולא בית כור מפני שפונם מאי קאמר א"ר פפא **ה"ל** אין שמין: **לכ** בששים הבים מפני שמשבית מוזיק, ולא כור בששים כורין מפני שפונם מוזיק מחקיף לה רב הונא בר מנחם האי ולא בית כור ולא כור מבועי ליה: אלא אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב ארוא בריה דרב איקא **הכי קתני** אין שמין קב בפני עצמו מפני שמשביתו נזוק ולא קב בבית כור מפני שפונם נזוק אלא בששים והוא גברא דקץ משבא מחבריה **אחיה** למייה דריש גלוחא א"ל לדידי חוי לי ותלתא חאלתא בקינא הוה קיימי והוה שוה מאה זויי זיל הב ליה תלתן ותלתא ותילתא. אמר גבי ריש גלוחא דדאין דינא דפרסאה למה לי **אחיה** להמיה דר"ג א"ל בששים א"ל רבא אמר גנוהי ממונו יאמרו בנזק גופו: אמר ליה אב"ה רבא בנזק גופו מאי דעתך דתניא **המכבד** כרמו של חבירו סמדר רואין אותו כמה *היתה יפה קודם לכן וכמה *היא יפה לאחר מבאן ואילו בששים לא קתני אמו גבי בהמתו גמי מי לא תניא כי האי גונא **ד'תניא** *קפומת נטיעה רבי יוסף אומר נזרי גזירות שבירושלים אומרים נטיעה: בת שנתה - שתי כסה בת שתי שנים - ארבעה כסה **אבלה** הו"ו: רבי יוסף הגלילי אומר נידון במשויר שבו וחלמים אומרים רואין אותה כמה היתה יפה וכמה היא יפה אבלה

שיך לפיל במשנה
מד אב מ"י פ"ד מהל'
מוקי ממון פ"י יג
כח ע"ש סו קושיע
ח"מ ס' ע"ד ע"ד :

א"ל (ר"ב ע"ג)
1. יג ע"ש מ"א ע"ג
2. א"ל ע"ש ע"ג

הנחות הנרא'
[א] תוס' ד"ס ע"ש כו'
וכ"ל דשמין בית סאה .
נ"כ והראש"ד ס' דב"י
קאמר שאם אכלה פחות
מסאה שמין כפי ע"ג
נכחות מתריק :

הנחות הנרא'
1. ג' ע"ש מ"א ע"ג
2. א"ל ע"ש ע"ג

ג"י ח"ח אמתין וכן
כח כס' בשאל נ"פ ע"ס

הנחה
פ"ה ר"י מ' מקור
"אין מ"א ק"ה וכו'

הנחה
א"ל (ר"ב ע"ג)
א"ל ע"ש ע"ג

ג"ל היה רש"י

הנחה
1. ג' ע"ש מ"א ע"ג
2. א"ל ע"ש ע"ג

הנותר לפי מה שחטלה כל ערוגה וערוגה בימי הקציר ומשלה: סמדר ידו משנת לדמיו קרקע גדולה קטנה אחת ביותר מדמיו וקרתת ערוגה של קב או קביים חשיב לו לפי דמיו אלא שמין ששים סאה כמה שזין ורוחין כמה דמיס מניעים לבית סאה ומחורין ושמין כמה נפחתו דמיו בשביל קרתת ערוגה זו. והוא למה הוזכר בית סאה: שאם היה שמין מחטלה הערוגה בששים סאה כמה היו יפין וכמה הן יפין לא היה משלם כלום שאין קרתת ערוגה קטנה ניכרת בששים סאה אלא כלל בבית סאה ניכרת: סרקב בששים סרקבין - שלשים סאה ורוחין ושלשים סאה וליכ מפסדת ליה לניזוק שאין קונו מליין לששים סאה לפי שמרובין הן לאדם בינוני ומועטין הן למשופע בנכסים: קלח כס' קלחים - מה שאכלה בס' שיעורין כמותו: משלם דמיס - כמו שנמכרין קב או קביים בשוק: מלי לאו כפני טלמו - וקשיא לכולהו: לא בששים - ולכל חד כדאית ליה: אין שמין קב בששים קביס - אם אכלה קב אין שמין בששים קביס מפני שפונם מוזיק - דששים קביס אין להם מוכר מפני שמרובין הן לפני ומועטין לבינוני וכל שק לפניו ועוד שאין קרתת קב ניכרת בששים קביס: ולא כור בששים כורין - אכלה כור הבואה אין שמין אותה בששים כורין: מפני שפונם מוזיק - לפי שאדם המשופע בנכסים ותלח לקנות קרקע גדולה קונה אותה כשהוא מולאה בהרבה יותר מדמיו ועוד קרתת כור גדולה היא מאל אלא כל סאה שמין בששים: ולא כור מפני ליה - כדקתני אין שמין קב ולא קתני בית קב: קב כביס כור - אין קרתתו נראית: כור - שלשים סאה: קטבב - דקל: אמר ליה - ריש גלוחא אי ראייתו: ופנסא פנסא בקינא הוה - שלשה דקלים זה אלא זה: דינא דפרסאה - שאינו דין תורה: אס אפרו - בס' להקל על המזיק: כטקי פמונו - כמה שאכלה בהמתו והיוקה: יאפרו כטקי גופו - שמזיק בעלמו בידים שקלן לדקל: הפכביר כרמו - שיחת וכליה: קטמה נטיעה גרסין במה שקטמה נטיעה: גוזרי גזירות - קנסי קנסות ארמון ומן בן אבשלום בפרק בתרא דכחובות: טויו - שחת: כמשייר שסה - רואין אה סמדר

הנותר לפי מה שחטלה כל ערוגה וערוגה בימי הקציר ומשלה: סמדר ידו משנת לדמיו קרקע גדולה קטנה אחת ביותר מדמיו וקרתת ערוגה של קב או קביים חשיב לו לפי דמיו אלא שמין ששים סאה כמה שזין ורוחין כמה דמיס מניעים לבית סאה ומחורין ושמין כמה נפחתו דמיו בשביל קרתת ערוגה זו. והוא למה הוזכר בית סאה: שאם היה שמין מחטלה הערוגה בששים סאה כמה היו יפין וכמה הן יפין לא היה משלם כלום שאין קרתת ערוגה קטנה ניכרת בששים סאה אלא כלל בבית סאה ניכרת: סרקב בששים סרקבין - שלשים סאה ורוחין ושלשים סאה וליכ מפסדת ליה לניזוק שאין קונו מליין לששים סאה לפי שמרובין הן לאדם בינוני ומועטין הן למשופע בנכסים: קלח כס' קלחים - מה שאכלה בס' שיעורין כמותו: משלם דמיס - כמו שנמכרין קב או קביים בשוק: מלי לאו כפני טלמו - וקשיא לכולהו: לא בששים - ולכל חד כדאית ליה: אין שמין קב בששים קביס - אם אכלה קב אין שמין בששים קביס מפני שפונם מוזיק - דששים קביס אין להם מוכר מפני שמרובין הן לפני ומועטין לבינוני וכל שק לפניו ועוד שאין קרתת קב ניכרת בששים קביס: ולא כור בששים כורין - אכלה כור הבואה אין שמין אותה בששים כורין: מפני שפונם מוזיק - לפי שאדם המשופע בנכסים ותלח לקנות קרקע גדולה קונה אותה כשהוא מולאה בהרבה יותר מדמיו ועוד קרתת כור גדולה היא מאל אלא כל סאה שמין בששים: ולא כור מפני ליה - כדקתני אין שמין קב ולא קתני בית קב: קב כביס כור - אין קרתתו נראית: כור - שלשים סאה: קטבב - דקל: אמר ליה - ריש גלוחא אי ראייתו: ופנסא פנסא בקינא הוה - שלשה דקלים זה אלא זה: דינא דפרסאה - שאינו דין תורה: אס אפרו - בס' להקל על המזיק: כטקי פמונו - כמה שאכלה בהמתו והיוקה: יאפרו כטקי גופו - שמזיק בעלמו בידים שקלן לדקל: הפכביר כרמו - שיחת וכליה: קטמה נטיעה גרסין במה שקטמה נטיעה: גוזרי גזירות - קנסי קנסות ארמון ומן בן אבשלום בפרק בתרא דכחובות: טויו - שחת: כמשייר שסה - רואין אה סמדר

[ל'קמ וכו']

ל"ה הוא רש"י

כחובות ק"ה *מאמר
פ"ה ר"י מ' מקור
"אין מ"א ק"ה וכו'

קשבא פי' בקונטרס דקל וכן משמע דקאמר ותלתא חאלתא בקינא הוה קיימי ותאלי הם דקלים כדמוכח בהבובל (לקמן ע"ד ע"ג). חזא חאלי' בי גופי וקאמר גופי קט דקלי וקשה דפ"ק דע"ו (ע"ד ע"ג) הן דקל טב ונלחב ונקלחב ומפרש בגמ' ח'כב' קשבא' ושמא י' מיני דקלים הרבה שאחד קרוי דקל סהם ואחד קרוי חבב דהיינו קשבא ובערוך פירש דקשבא הוא דקלח פרסאה: **דדאין** דינא דפרסאה י"מ של דקל פרסאי דאמר לקמן הלכתא כותיבי דריש גלוחא דקלחא פרסאה ולפי מה שפירש בערוך - דקשבא-דקלח פרסאה אי אפשר לפרש ק :

אכלה

*תוס' ע"ד ז'ק דקל
א"ל ע"ש ע"ג